

Papp István

A PÁRTTAG, A MUNKÁSŐR ÉS A REZIDENS

Az állambiztonsági munka különleges formái

Az 1956 után újjászervezett politikai rendőrség nem csupán személyi állományában, szervezeti felépítésében és részben módszereiben ment át kisebb-nagyobb változáson. Az Államvédelmi Hatóság öröksége nyomasztó teherként nehezedett az utószervezetek vállára is, ezért megpróbálták szélesebb alapokra helyezni a felderítő munkát. A Belügyminisztérium III-as Főcsoportfőnökségnek történetével foglalkozó irodalom eddig viszonylag kevés teret szentelt a politikai elhárítás állambiztonságon kívüli területeinek. A rendszerváltást követő években elsősorban a hálózati személyek – közkeletű néven ügynökök – tevékenységét állították a középpontba, majd néhány esztendeje elkezdődött a hivatásos állomány feltérképezése is. Viszont nagyon keveset tudunk a Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP) különböző testületei, az államigazgatási szervek, a minisztériumok, a munkásőrség, az Állami Egyháziügyi Hivatal vagy éppen a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság és a politikai rendőrség közötti együttműködésről.¹

Az alábbiakban közölt forrásokkal ezen a hiányon szeretnénk enyhíteni, rávilágítván arra, hogy az állambiztonság története nem írható le pusztán a megfigyelt – ügynök – hivatásos munkatárs hármasszisztem segítségével. Az első forrásunk, amely az Országos Rendőrfőkapitányság által kiadott belső szakmai folyóiratból származik, elsősorban azt mutatja meg, hogy – feltehetően a korabeli gyakorlattal szemben – miért nem tartották jónak MSZMP-tagok hálózati személyként való foglalkoztatását. Ezen túl rávilágít arra is, hogy a párttagságból adódóan természetes szövetségesként tekintettek ezekre az emberekre. Úgy vélték, hogy a párthoz tartozás önmagában garancia arra, hogy tájékoztatják a rendőrséget a tudomásukra jutott ellenséges tevékenységről.

Az ügynöki hálózat tagjai munkájának becses forrását képezik a B-, vagyis beszerzési dossziék.² A kutatók azért tartották fontosnak eddig ezeket a dossziékat, mert egyértelműen bizonyítják a beszerzés tényét és elárulják annak körülményeit.³ A továbbiakban közölt források két B- és egy Bt-dossziéből származnak. A két B-dosszié igen korai időszakban, 1956 után keletkezett, így az iratmegsemmisítés sajátosságai folytán fennmaradtak és a levéltár őrzetében vannak.⁴ A másodikként közölt forrás megerősíti a bevezetésben leírtakat, vagyis azt,

¹ A téma eddigi legbővebb összefoglalása: *Az állambiztonsági szervek és a kommunista párt kapcsolata* = TABAJDI Gábor – UNGVÁRY Krisztián: *Elhallgatott múlt. A pártállam és a belügy. A politikai rendőrség működése Magyarországon 1956–1990*, Corvina – 1956-os Intézet, Budapest, 2008, 17–50.

² A III/I-es csoportfőnökség, vagyis a hírszerzés ügynökeinek beszerzési dossziéját „Bt”-vel rövidítették.

³ Egészen precíz megfogalmazás szerint a B-dosszié: „Az ügynök személyi dossziéja volt, amelyet az állambiztonsági szervek ügynökeire, rezidenseire, informátoraira, konspiratív és találkozási lakások tulajdonosaira, bérlőire nyitottak, amelyben összegyűjtötték a hálózati személyek tanulmányozására, beszerzésére és az állambiztonsági szervekkel való együttműködésre vonatkozó adatokat.” PETRIKÉ VAMOS Ida: *Iratok a Történelmi Hivatalban* = *A Történelmi Hivatal Évkönyve 1999*, szerk. Gyarmati György, Budapest, 1999, 49.

⁴ A B-dossziék sorsa önmagában is tanulságos történet, mivel elsősorban többségük az 1956-ot követő néhány esztendőből származik, és csupán mutatóban maradt fenn egy-egy példány a későbbi évtizedekből. Ennek az egyenlenségnek az okát nem tudjuk megmondani. Ugyancsak elgondolkoztató, hogy a rendelkezésre álló dossziék legnagyobb hányada érdemi információszerezési lehetőséggel aligha bíró kisemberek (erdészek, juhászok, kalauzok, segédmunkások, villanyszerelők) hálózatba történő bevonásáról árulkodik.

hogy az állambiztonság számára hálózati személyként végzett munka ugyan megszűnt a kizárással, de ebből nem következett, hogy az illető nem adott, nem adhatott információkat a rendőrség számára. Erre nem csupán MSZMP-tagsága, hanem a munkásór mivolta is kötelezte. Arra, hogy a tájékoztatási kötelezettség hogyan működött a gyakorlatban, a harmadik forrás tájékoztat minket, amely egy buzgó munkásór néhol eléggé nevetéses-váló fellépését tárja elénk. A kompromittálónak szánt jelentés egyébként a szövegben szereplő plébános beszerzési dossziéjából származik. Feltehetően a rá vonatkozó terhelő adatokat igyekeztek összegyűjteni, és ennek során használták fel az éber munkásór levelét.

A negyedik dokumentum azért különösen izgalmas, mert az ügynöki munka legfelső fokozatáról ad számunkra bizonyítékot. Eddigi ismereteink szerint az informátor, ügynök, titkos megbízott, titkos munkatárs ranglétrát járhatta be egy személy az állambiztonsággal való, egyre mélyülő együttműködése során. Ezt a felsorolást ki kell egészítenünk a rezidens fogalmával, aki nem csupán készséggel végrehajtotta a rábízott, igen összetett feladatokat és önállóan kezdeményezett, hanem – állambiztonsági segítséggel és ellenőrzés mellett – saját kis hálózatot épített. Eddig jobbára csak feltételezéseink voltak erről a fajta ügynöki munkáról, de az alábbiakban közölt forrás jelentősen bővíti erre vonatkozó ismereteinket. Azért is izgalmas az „Újlaki” fedőnevű rezidens hálózatépítő tevékenysége, mivel esetében kétszer történt meg ugyanaz a munka. Hiszen 1957 elején ugyan utasításra, de feltehetően nem a szerv által előírt módon, hanem egyéni elgondolásai alapján tartott ügynököket. Ez valószínűleg elfogadható volt a forradalom leverését követő néhány hónapban, amikor az állambiztonság újjászervezése zajlott, de ennek elmúltával vissza kellett térni a normál munkamenethez. Ez indokolhatta, hogy a szerv megszüntette a korábbi rezidensi hálózatot és helyette saját intenciói szerint újat hozott létre.

A forrásokat javítás nélkül közöljük, a kiemelten hibás szóhasználatra, mondatfűzésre [!] (= sic) jellel hívjuk fel a figyelmet. Az aláhúzásokat kurziválással, az írógépés, törtjelhez hasonló zárójeleket gömbölyű zárójellel adjuk vissza.

1. Miért ne szervezzünk párttagokat az ügynökség sorába?

Az 1957. évben megjelent 10. számú Miniszterhelyettesi Parancs előírja, hogy az ügynökség tagjai sorába párttagok nem szervezhetők be. A parancs megjelenése óta több rendőri szerv felvetette, hogy ezt a rendelkezést módosítani kellene és így lehetővé válna párttagoknak az ügynökség sorába való beszerzése. E felvetések nem helyesek.

Hálózati operatív munkánk fő célkitűzése, hogy ügynökségen keresztül beépüljünk olyan ellenséges gócbokba, ahol bűnözés folyik; felhasználjuk az ügynökséget a bűncselekmények megelőzésére és felderítésére; az ügynökség tagjait mozgatni tudjuk a bűncselekmények elkövetése szempontjából számításba jöhető helyeken. Elvileg különösen nem helyes, hogy a párttagokat az ellenséges bűnöző gócbokban dolgoztassuk.

Az ellenforradalom nyílt leverése után az ellenséges beállítottságú személyek – gazdáik utasítására – az ország gazdasági rendjének gyengítésére tesznek kísérletet. A legkülönbözőbb eszközökkel és módszerekkel támadják a társadalmi tulajdont; nyílt szabotázs akciókkal, különböző fosztogatásokkal és üzérkedésekkel igyekeznek károkat okozni. Az ellenséges beállítottságú személyek természetesen nem vesznek be maguk közé becsületes, a népi demokratikus rendszerhez hű párttagokat. Az ilyen személyek előtt titkolják igazi nézeteiket és szándékaikat.

Az ügynök csak úgy tudja feladatát megfelelően végezni, ha abban a körben, amelybe beépítettük, bírja a számunkra gyanús összes személyek teljes bizalmát. Ilyen személyek csak azok lehetnek, akik maguk is bűnözéssel foglalkoznak, vagy egyetértenek a bűnözők tevékenységével. Ezért ki kell zárnunk azt a feltevést, hogy a bűnözéssel foglalkozó személyek a párttagokban megbíznak, vagy előttük feltárják szándékaikat.

Leszögezhetjük azt is, hogy a párt tagjai becsületes, a népi demokratikus rendszerhez feltétlenül hű, öntudatos elvtársak köréből tevődik össze. Ezek az elvtársak a tudomásunkra jutott bűnözésről csaknem minden esetben jelentést tesznek a pártszervezeteknek, vagy az illetékes rendőri szerveknek. Ezt a kötelességét a párttag öntudatánál fogva fokozottabban teljesíti, mint általában a többi állampolgárok. Fokozni lehet aktivitásukat azzal is, hogy az operatív munkás rendszeresen felkeresi a kommunistákat, érdeklődik és tájékozódik a terület problémái felől. A tájékozódások alkalmával a párttagok elmondják a nyomozóknak értesüléseiket, melyek a rendőrséget a bűnözés felderítésében segítik.

A bűnüldöző munkának az is alapja, hogy támaszkodunk a becsületes állampolgárokra és igénybe vesszük segítségüket. Ebbe a kategóriába tartoznak a párt tagjai. Nem volna helyes, ha e rétegből mindazokat beszerveznénk, akik a bűnözés elleni harcot segíteni tudják. Ezzel a módszerrel ismét feleslegesen duzzasztanánk fel a hálózat létszámát.

Ezekkel az elvtársakkal nekünk nyílt kapcsolatokat kell kiépítenünk, támaszkodnunk kell a párttagok öntudatára és párthűségére. E tények miatt még a párttagoknak kivételes egyedi szervezését is, mint sürgőséget, el kell vetnünk. Nyilvánvalóan az sem volna helyes, ha párttagokat ellenséges, vagy bűnöző körökbe vezetnénk be és ezzel akár személyüket, akár becsületességüket veszélynek tennénk ki. [...] ⁵

[Részlet Az 1-es számú bűnügyi tájékoztató 9. oldalán megjelent cikkből, Budapest, 1959. február 15. ÁBTL 4.1. Állambiztonsági Könyvtár 1061/8. füzet]

2. „Szűcs János” fedőnevű informátor kizárása a hálózathoz, 1957. október 29.

B.M. Szolnok Megyei Rendőrfőkapitányság Politikai Osztály
Jászberényi Kirendeltsége

Tárgy: Maczkó Gábor „Szűcs János”
Fn. inf. Felülvizsgálásáról

Jelentés.

Jászberény 1957 okt. 29.

Maczkó Gábor (sz: 1929. Mezőtúr a: Csuka Eszter), Jászapáti, Pongó u. 1. sz. alatti lakos.

⁵ A befejező részben a nevével nem fedő szerző azt fejtegeti, hogy nyomásgyakorlással különösen nem lehet párttagot beszervezni, hiszen aki bűncselekmény elkövetése miatt zsarolható, annak nincs helye a párt soraiban.

A nevezett személy agrárproletár családból származik, a szülei Mezőtúron laknak, tsz tagok. Ő 1952 óta a Jászapáti Járási Tanács dolgozója. Ott a mezőgazdasági osztályon dolgozik, mint agronómus. A nevezett párttag, becsületes ember, a munkáját minden tekintetben becsületesen végzi.

A nevezett informátort 1956-ban szervezték be hazafias alapon abból a célból, hogy mint olyan ember, aki állandóan a községeket járja és ott a tsz-ek az ellenőrzése alá tartoznak segítséget tud nyújtani, különösen a mezőgazdaságban történő ellenséges cselekmények felderítésében.

A nevezett az együttműködést szívesen vállalta és az ellenforradalomig a feladatát minden esetben végrehajtotta. A találkozókra mindig pontosan megjelent és a jelentéseit minden esetben írásban adta meg. A vele való kapcsolattartás az ellenforradalomkor megszakadt és azóta nem volt vele a kapcsolat tartva.

A felülvizsgálás során megállapítottam, hogy a nevezett még mindig a járási tanácsnál dolgozik, ugyanabban a beosztásban. Valamint megállapítottam azt is, hogy még most is szívesen tartana velünk rendszeres kapcsolatot.

Maczkó jelenleg is tagja az MSZMP-nek és azon kívül tagja a munkásörségnek is.

Éppen ezért, mivel a nevezett személy párttag és a munkásörség tagja, nem tartom célszerűnek a továbbfoglalkoztatását, mivel ha ellenséges cselekményről szerez tudomást, azt úgy is jelenti. Ezt én közöltem vele a beszélgetés folyamán, amit ő meg is értett és helyesnek tartott.

Egyetértek:
Molnár Antal r. fhdgy.
Kirendeltség vezető

Javaslom
Seffer István r. alhdgy.

Engedélyezem
M. Szabó István r. őrgy.
Pol. Oszt. vez.

[ÁBTL 3.1.1. B-77434., 3. p. Géppel írt másolat]

3. Pendli János dorogi munkásőr⁶ jelentése Csikos Ferenc plébánosról⁷

Belügyminisztérium
II/5-c alosztálya⁸

„Szigorúan titkos”

⁶ A munkásörség felállításáról szóló törvényerejű rendelet 1957. február 18-án látott napvilágot. A testület feladatául szabták a „szocializmus vívmányainak védelmé”-t, „a dolgozó nép nyugalmának és a termés zavaratlanságának biztosításá”-t, valamint „az ellenforradalmi elemek restaurációs kísérleteinek megakadályozásá”-t.

⁷ Általam szerkesztett cím. Köszönöm Vörös Géza kollégámnak, hogy figyelmemet ezen forrásra felhívta.

⁸ E szervezeti egység korabeli kifejezéssel élve a belső reakció, azon belül a római katolikus egyházi reakció elhárításával foglalkozott 1957-től 1962-ig.

Szám: 65-1297/60

BRFK Politikai Nyomozó Osztály V. Alosztálya!

Budapest

Mellékelten megküldjük a Komárom megyéből hozzánk érkezett „Munkásór által tett bejelentés”-t esetleges felhasználás céljából.

Budapest, 1960. március 10.

Berényi István r. szds.
alosztályvezető

Munkásórség. Századparancsnokságának.
Helyben. –

Jelentés!

Jelentem az elvtársaknak, hogy 1960. február 9-én Budapesten a Híradó Moziban – Lenin krt. – Hruscsov Amerikában⁹ c. filmet néztem meg és a következő esemény történt, illetve szolgálatba lépni kellett.

A filmet hűgum jelenlétében néztem meg, az ea. elején amikor a film azon részéhez érkezett, a repülőtéri fogadtatás után a kísérő szöveg filmhíradó szpíkere azt tolmácsolta, hogy a Vasingtoni egyház Esperese könyörgő isten tiszteletre hívta híveit, amivel a fogadtatás sikerét akarta csökkenteni... e szavak elhangzásánál egy mellettem álló civilruhás egyén a következő megjegyzést tett. Még ilyen hazugságot! Én az első percben nem akartam hinni fülemnek, de a másodperc töredékével, azonnal reagálva a hangos provokációs kijelentésre kérdést intéztem az illetőhöz, hogy az előző megjegyzést mivel igazolja? Erre ő megismételte az előbbi kijelentését. Mi az maga nem hiszi el hogy ez hazugság? Hiszen a magyar újságok is megírták, hogy Hruscsov köszönetét fejezte ki, hogy Ő érkezése sikerében misét mondattak.

Én azt mondtam erre – Ön nem tud újságot olvasni mert ez Hruscsov elvtárs épp ellenkezőleg köszönte meg a fogadtatás sikertelenségét célzó illetve ez irányú istentiszteletet. Erre ő a következőket válaszolta. Ilyen formán hazudnak az újságok is. Mivel az esemény kezdet a körülöttünk állók között kiélezdöni, felszólítottam – sötétben – törvény nevében feltűnés nélkül kövessen.

A felszólításnak eleget tett. A mozi előterén a szolgálatos rendőr törzsőrmester elvtársat felkértem, hogy legyen segítségemre. Ő azonnal készségesen segített, majd az igazgatói szobában a törzsőrmester elvtárs igazoltatta az illetőt – az igazoltatás közben a

⁹ Nyikita Szergejevics Hruscsov szovjet pártfőtitkár 1959. szeptember 15. és 27. között tartózkodott hivatalos látogatáson az Egyesült Államokban. Ennek során nem csupán Eisenhower elnökkel és Dulles külügyminiszterrel, hanem hollywoodi művészekkel is találkozott, így a szokatlan stílusú vizit világszerte nagy visszhangot keltett.

Filmszínház Igazgatója előtt is megismételte a fent írt kijelentést, mire az igazgató rendre utasította, és figyelmeztette, hogy a film a legnagyobb cenzura mellett csak a valóságot nyújtja. Erre Ő velem és az Igazgatóval szemben többszöri szemtelen „Leszerelő” – idegen szavakat használt – többek között latint – ezt kikértük magunknak, és felszólítottam, használjon magyar kifejezéseket! Ne próbáljon ezzel a modorával cinizmust kelteni.

Igazoltatásával kitűnt honnan fúj a szél. Foglalkozása lelkész. A fenti szavak persze mindezt megelőzően hangzottak el. Így a foglalkozásra való fényderülés után Én is megváltoztattam „nyelvjárásomat” és kioktattam őt a nép nyelvén.

A főtitelendő úr neve: Csikos Ferenc, szül. Vejte 1913. XII. 13. Lakik: Budapest II. ker. plébánia

A rendőrtörzsőrmeister elvtársat, felkértem az intézkedés megtételére, aki a bejelentésre határozott ígéretet tett. Az igazoltatás után a tisztelendő úr szabadjára lett engedve. Ruházatára jellemző, használt szürke nagykabát, erősen használt kalap, lábán bakancs.

Esztergom. 1960. február 10.

Pendli János. M.őr.

[ÁBTL 3.2.1. Bt-987/1, 24–26. pp. Géppel írt másolat]

4. Javaslat „Újlaki Ferenc”¹⁰ fedőnevű informátor rezidenssé való átminősítéséről,
1958. május 30.

Belügyminisztérium II/5
f. alosztály.

Szigorúan titkos!

Tárgy: „Újlaki” fn. informátor rezidenssé való átminősítésére

Javaslat
Budapest, 1958. május 30.

Javaslom „Újlaki Ferenc” (Szalkai Sándor, 1934. Szeged. V. éves gépészmérnök hallgató) informátor rezidenssé való átminősítését, és tovább foglalkoztatását.

„Újlaki” értelmiségi családból származik. Édesapja a Legfelső Ügyészség főosztály vezetője. 1945-től MKP, jelenleg MSZMP tag. Komoly, politikailag szilárd elvtárs. Az ellenforradalmi események során a „Forradalmi Tanács” állásából elbocsájtotta, de az ellenforradalom leverése után azonnal munkához látott és jelenleg is régi munkahelyén dolgozik. Az ellenforradalom során nem ingott meg.

¹⁰ „Újlaki Ferenc” történetét részlegesen GERVAI András dolgozta fel: „Spicli csak a múltban volt...” Élet és Irodalom, 2007. november 9., 12.

„Újlaki” közép, illetve általános iskolát [!] Szegeden és Balassagyarmaton végezte. Budapestre való kerülése után 16 éves kora óta tagja az MKP-nak, jelenleg is MSZMP tag. Az ellenforradalom előtt a DISZ-ben¹¹ a sajtó vonalon dolgozott, tagja volt a „Jövő Mérnöke” című egyetemi lap szerkesztő bizottságának és a Szabad Nép külső munkatársa volt.

Az ellenforradalom alatt a Népszabadság munkatársai és a DISZ volt vezetők utasításait hajtotta végre, amíg a XI., [!] karhatalmi szervekkel kapcsolatba nem került. 1957. január 1-jén tevékenységét a fent jelzett elvtársak igazolták.

„Újlakit” 1957. februárjában vettük át a XI. kerületi karhatalmi alakulat beosztottjától, Nagy József hdgy-tól. Beszervezése elvi alapon történt. A munka során olyan feladatokat kapott, hogy gyűjtsön maga köré megbízható egyetemi hallgatókat és ezekből informátori hálózatot szervezzen. „Újlaki” ezt a munkát több-kevesebb sikerrel végre is hajtotta és így kb. 10-12 főt szervezett be magának, akikkel rendszeresen tartott kapcsolatot. A 10-12 főből kb. 5 fő tudta azt, hogy jelentései a karhatalmi szerveknek kellenek, a többi úgy tudta, hogy a párt felé mennek a jelzések.

„Újlaki” több esetben résztvett az illegális MEFESZ¹² gyűlésein, ezekről részletesen tájékoztatta az elvtársakat. Munkája során több ellenforradalmi személyt tartóztattak le. Pl. Erdélyi László, Gyarmati István. Rajta keresztül derítették fel az illegális MEFESZ gyűléseinek helyét és idejét is.

„Újlaki” beszervezése nem a szabályoknak megfelelően történt, és főleg az informátori hálózat szervezése sem. Ezért az átvétele után titoktartási nyilatkozatot vettünk tőle, az általa szervezett „hálózatot” leépítettük, illetve csak azokat hagytuk meg, akik konkrétan tudták, hogy a karhatalomnak dolgoznak. A többiekkel „Újlaki” megszakította a kapcsolatot.

A későbbiek folyamán „Újlakival” a hozzácsatolt 5 főt leépítettük egyrészt az új területi átszervezés, másrészt személyével kapcsolatban az egyetemen problémák merültek fel az ellenforradalom alatt tanúsított magatartásával kapcsolatban. Ez mint a vizsgálat során kiderült alaptalan rágalmazás volt, és a rágalmazó – Alpár Róbert – aki aktívan résztvett az ellenforradalmi eseményekben – pártfegyelmet kapott.

„Újlaki” most végezte el egyetemi tanulmányait, jelenleg az Óbudai Hajógyárban dolgozik, mint üzemi lap szerkesztő felállásban és egyben a Népszabadság munkatársa. A velünk való együttműködésre továbbra is lehetősége van, ezért javaslom ismét, mint rezidenset tovább foglalkoztatni.

Rezidenssé való minősítésének engedélyezése esetén az alábbi informátorok hozzákapcsolását javaslom:

¹¹ A Dolgozó Ifjúság Szövetsége 1950-ben jött létre az addigi ifjúsági rétegszervezetek egyesítésével, mint a hivatalos ifjúságpolitika kizárólagos irányítója.

¹² A MEFESZ még 1945-ben alakult meg Magyar Egyetemi és Főiskolai Egyesületek Szövetsége néven, a szervezet 1948-ban immár Magyar Egyetemisták és Főiskolások Egységes Szervezete elnevezéssel a felsőoktatásban dolgozók kizárólagos egyesületévé vált. Később beolvadt a Dolgozó Ifjúság Szövetségébe (DISZ). 1956. október 16-án először Szegeden, majd hat nap múlva a Műegyetem hozták létre a Magyar Egyetemisták és Főiskolások Szövetségét. Ez a csoportosulás végül 1957 májusáig folytatta tevékenységét.

1.) „Kovács” fn. informátor. II. éves villamosmérnök hallgató. 1957. októberében szerveztük be fokozatos elv alapján., hazafias meggyőződése folytán. „Kovács”-ot egy névtelen bejelentés alapján preventív őrizetbe vettük és kihallgatása során kiderült, hogy névcseré történt, így kiengedtük, és fokozatosan tértünk át beszerzésére. „Kovács” 1958. január óta van kapcsolatba [!] velünk. Munkája során ez ideig dezinformációt, dekonspirációt nem tapasztaltunk. Hozzánk való viszonya őszinte, a kapott feladatokat jól hajtja végre. A kapcsolás folyamán „Újlaki” úgy lesz neki bemutatva, mint operatív tiszt.

2.) „Szása” fn. informátor. II. éves gépészmérnök hallgató. 1957. januárban szervezte be a XI. kerületi karhatalom elvi alapon. „Szása” munkáscsaládból származik. Édesapja jelenleg honvédtiszt, az ellenforradalom idején apjával együtt a karhatalomban teljesített szolgálatot. „Szása” ejtőernyős Európa bajnok. Az egyetemen jó kapcsolatai vannak. Hozzánk való viszonya jó, őszinte, munkája során dezinformációt, dekonspirációt nem tapasztaltunk.

3.) „Lakatos” fn. informátor. IV. éves vegyészmérnök hallgató. 1957-ben lett beszerelve, elvi alapon.

4.) „Horváth Mária” fn. informátor. IV. éves gépészmérnök hallgató. 1953 óta van kapcsolatban az államvédelmi szervekkel. Elvi alapon történt a beszerzése egy konkrét ügyben. 1957 óta a Műszaki Egyetemen az ifjúság vonalán foglalkoztatjuk. „Horváth Mária” konkrét ügyben való foglalkoztatásra nem alkalmas, de hangulati anyagok és a felmerülő, mozgó események megfigyelésére alkalmas. Hozzánk való viszonya jó, munkája során ez ideig dezinformációt vagy dekonspirációt nem tapasztaltunk. Az ellenforradalmi események során Kaposváron szüleinél tartózkodott.

5.) „Nagy Béla” fn. informátor mikrohullám tsz. tanársegéd. A nevezett a katonai elhárítás szervezték be 1954. [!] Hozzánk való viszonya jó, munkája során dezinformációt, dekonspirációt nem tapasztaltunk. Az ellenforradalmi eseményekben nem vett részt. Az ellenforradalmi események után kissé félt, hogy bizalmas anyagai az ellenforradalmárok kezébe kerültek, de most már megnyugodott és részünkre komoly munkát képes végezni. Kapcsolása során „Újlaki” mint operatív tiszt lesz bemutatva neki.

A kapcsolás a javaslatban leírtak szerinti sorrendbe lesz végrehajtva [!], két hetes időközönként, nyilvános helyen. A javaslatban szereplő informátorok nem ismerik „Újlakit”, nem azonosak azokkal, akiket 1957. januárjában hozzácsatoltak. „Újlaki” a hozzácsatolt informátorokkal az operatív szabályoknak megfelelően fog találkozni, nyilvános helyen, kéthetes időpontban megállapodva.

A fentiek alapján kérem engedélyezni „Újlaki” fn. rezidenssé való átminősítését és az informátorok kapcsolását.

Kónya Pál f. fhdgy.

Nytsz: 26/1352

1 pld. III.né

[ÁBTL 3.1.1. B-91697., 26–28. pp. Géppel írt másolat. A szöveg után az alábbi kézzel írt megjegyzés olvasható: „A javaslatlalt egyetérttek. A találkozókra 2 havonta minden informátorhoz el kell jutni! VI. 6. Zalai szds.”]